

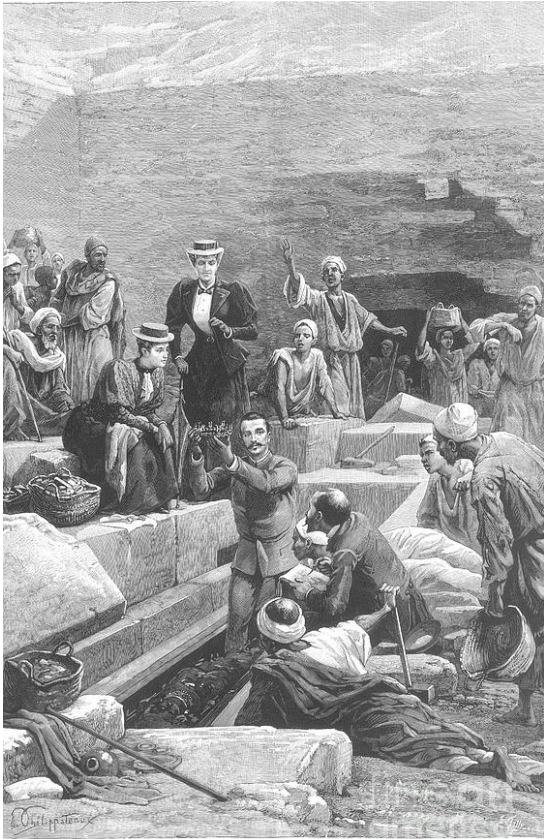
ÚVOD DO ŠTÚDIA
archeológie Predného východu

OSNOVA

1. **Úvod** do problematiky, **predstavenie** nášho oddelenia
2. **Počiatky** bádateľského záujmu: stredovek
3. **Počiatky** bádateľského záujmu: starožitnícka etapa
4. **Anglickí, francúzski** bádatelia v 19. storočí
5. **Výskumy pred prvou svetovou vojnou**: Babylon, Aššur
6. **Bedřich Hrozný** a rozlúštenie chetitského jazyka
7. **Alois Musil**: moravský Lawrence z Arábie?
8. **Leonard Woolley** a zrodenie predovýchodnej terénnej archeológie (1920)
9. **Ženy v predovýchodnej archeológii**: Gertrude Bell, Kathleen Kenyon, Dorothy Garrod...
10. **Medzivojnové obdobie**: Francúzske výskumy, nemecké výskumy
11. **Henri Frankfort** a zrod predovýchodnej archeológie ako historickej disciplíny
12. **Vývoj po roku 1945**: interdisciplinárny prístup, orientácia na problémy,
13. **Vývoj po roku 1945**: postprocesuálna archeológia, komunitné projekty, súčasný stav disciplíny
14. **Významné pracoviská** venujúce sa archeológii Predného východu
15. **Významné periodiká** vzťahujúce sa k archeológii Predného východu
16. **Významné osobnosti** súčasnej predovýchodnej archeológie
Kto je kto: Ian Hodder, Klaus Schmidt, Reinhard Bernbeck, Susan Pollock, Roger and Wendy Matthews, atď.

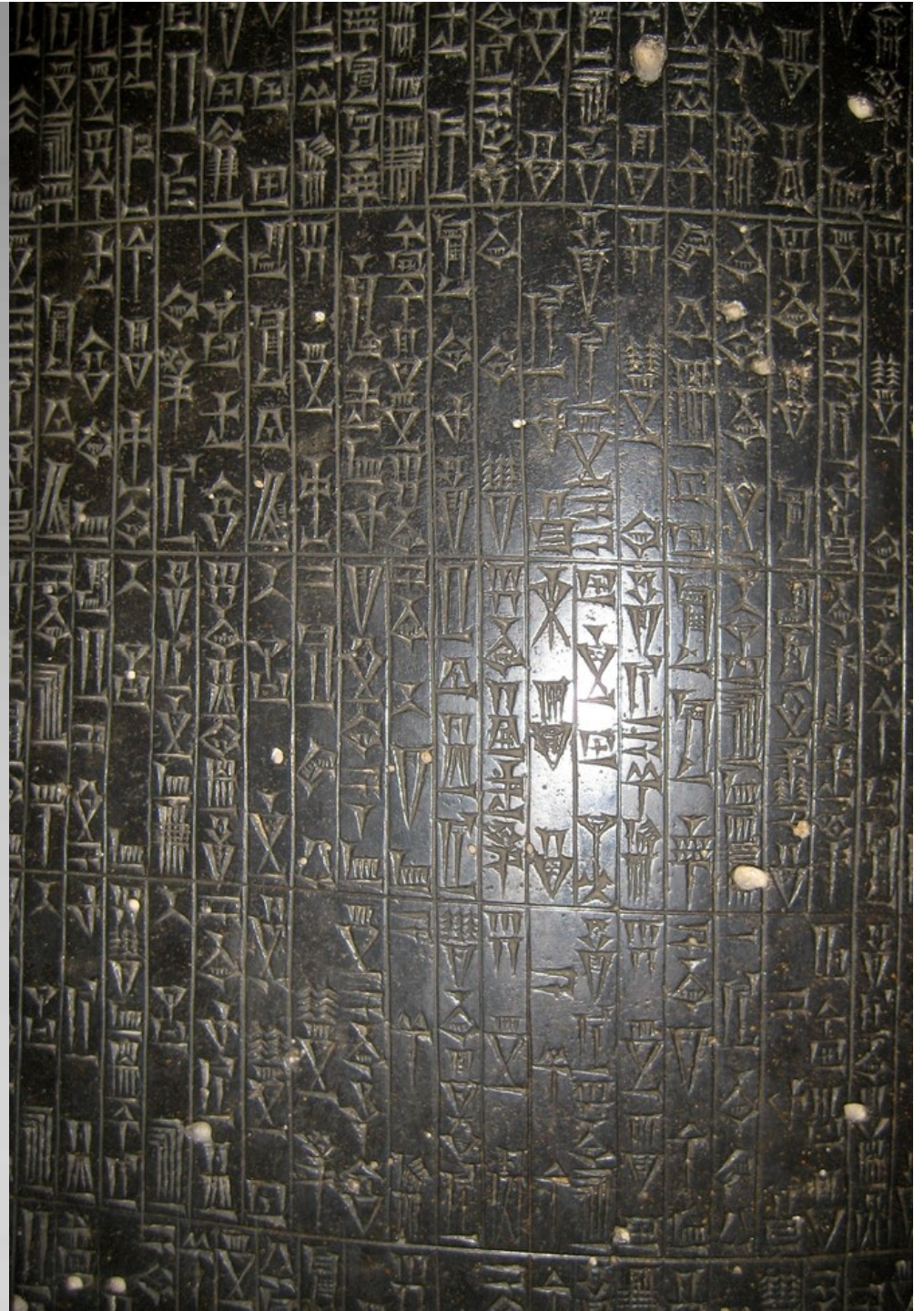

Jacques de Morgan

M. DE MORGAN LIFTING A GOLDEN CROWN FROM THE TOMB OF QUEEN KHESMIT AT DABRUTA.

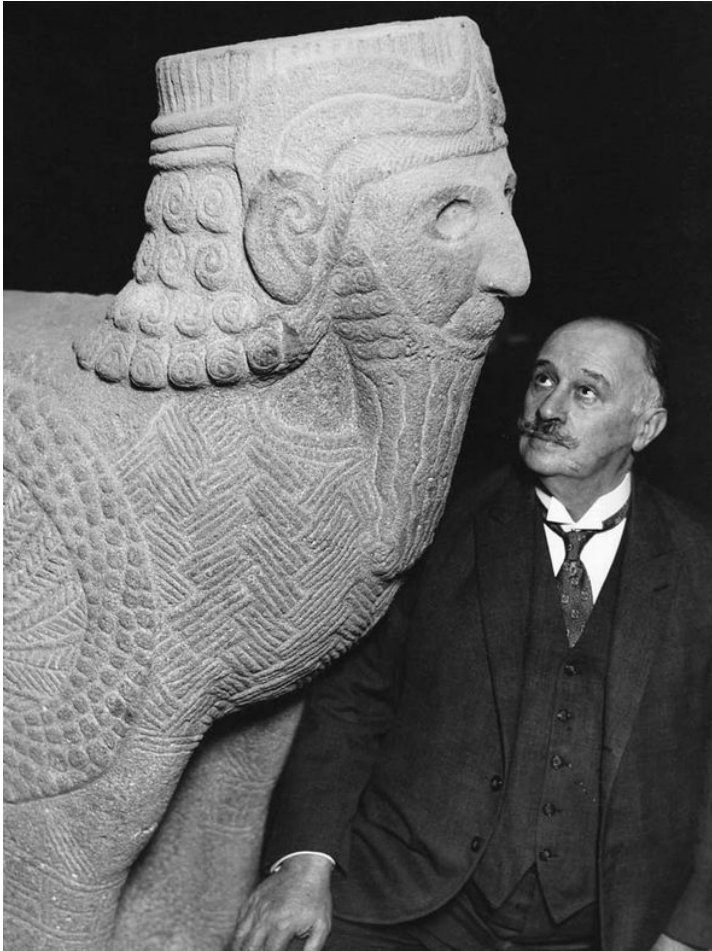
- 1857-1924
- R. 1886 sa vydal na expedíciu do Perzie, kde konal archeologické, geologické a jazykové výskumy
- Okrem iného jako prvý upozornil na iránske ložiská ropy
- 1892-1897 šéfoval egyptskej Pamiatkovej službe
- Kopal lokalitu Súsy
- R. 1895 uzavrel iránsky vládca Nasreddin Šáh s Francúzskom zmluvu, ktorou získali francúzski bádatelia výhradné právo robiť archeologické výskumy na území Iránu
- Najefektnejším nálezom de Morgana bola stéla so zákonníkom kráľa Chammurapiho či víťazná stéla akkadského kráľa Naramsina
- Ako sa Mezopotámske cennosti dostali do Sús??? – odviezol ich sem po víťaznom nájazde elamský panovník Šutruk-Nachchunte
- Nálezy sú dnes v Louvri

Max von Oppenheim

- 1860-1946
- Nemecký právnik, diplomat a archeológ
- Pochádzal zo židovskej rodiny vplyvných bankárov
- Po tom, čo zanechal kariéru diplomata, objavil roku 1899 lokalitu Tell Halaf a začal na nej výskum (v rokoch 1911-13 a potom v roku 1929)
- Nálezy doviezol do Berlína, kde ich vystavil v súkromnom múzeu – toto múzeum bolo zničené počas druhej svetovej vojny, dodnes prebieha reštaurácia
- Francúzi aj Briti ho považovali počas prvej svetovej vojny za špióna (master spy of the Kaiser), zalielol sa do propagandy

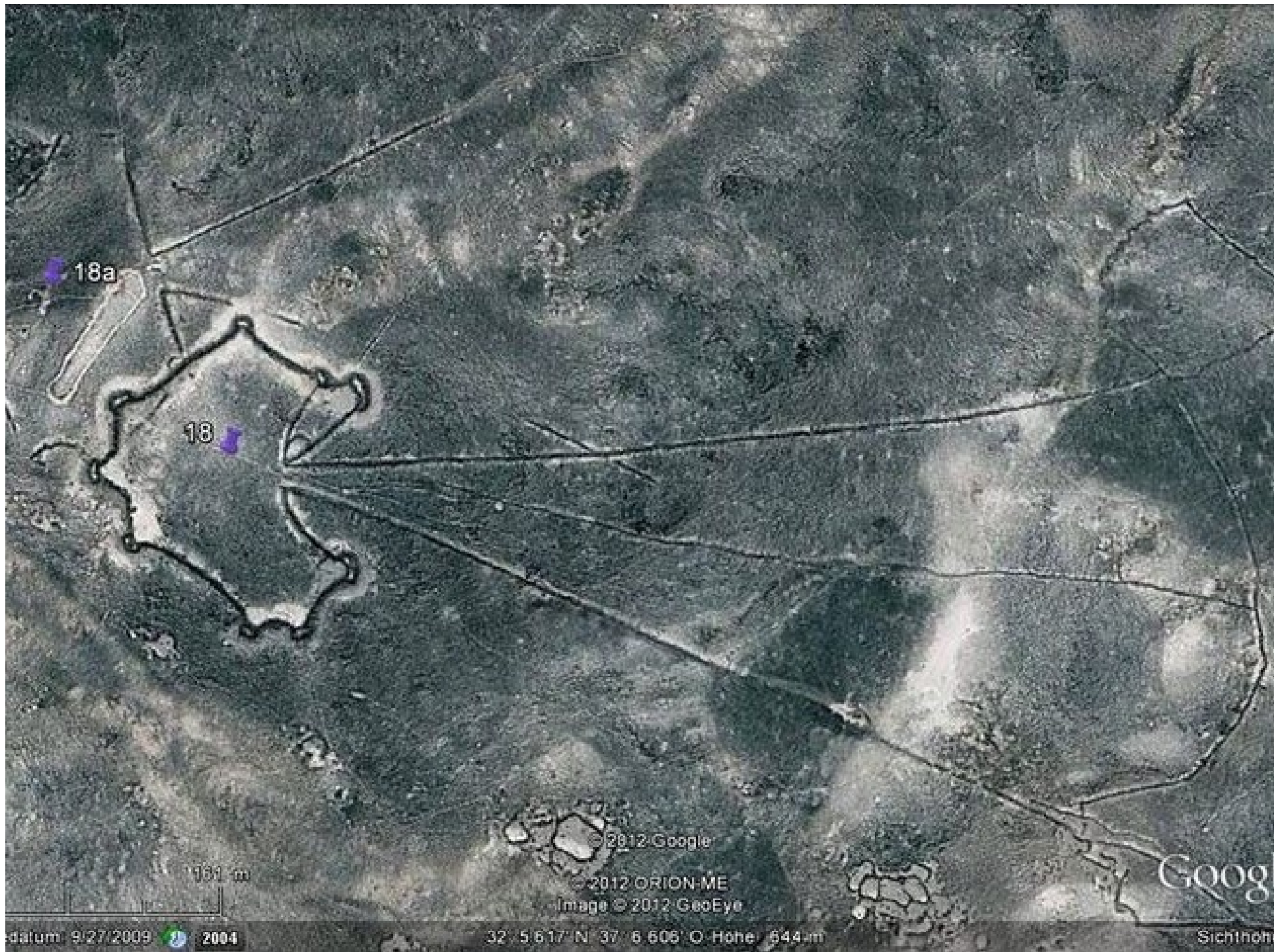
<https://www.youtube.com/watch?v=EN7rINkzCgc>

© 2011 Tell Halaf Restaurierungsprojekt (Foto: S. Geismeyer)

Vývoj v medzivojnovom období

- Vzniká BASOR: Bagdadská škola American Schools of Oriental Research (1923- 1969) – výskum Chorsabadu
- Je prijatý iracký zákon o starožitnostiach (1924)
- V Iraku sa obnovujú britské výskumy (al-Ubaid, Eridu, Ur: Harry Reginald Hall) francúzske (Arslan Taš, Tell Ahmar: Francois Thureau-Dangin, Byblos: Maurice Dunand) a americké výskumy (Kiš: Stephen Herbert Langdon), Rás Šamra-Ugarit: Claude F.A. Schaeffer
- Počiatky leteckej archeológie

18a

18

167 m

datum: 9/27/2009 2004

© 2012 Google
© 2012 ORION-ME
Image © 2012 GeoEye

32° 5' 6.17" N 37° 6' 50.8" O Höhe: 644 m

Goog

Sichthöhe

Leonard Woolley

- 1880-1960
- Vyštudoval Oxford, začínal ako asistent Oddelenia starožitností Ashmoleovho múzea v Oxforde, od r. 1919 viedol výskum v Karchemiši na Eufrate
- Roku 1914 robil s T.E.Lawrencom povrchový prieskum Sinaja
- 1922-1934 viedol urskú výpravu Britského múzea a Univerzitného múzea archeológie a antropológie Pensylvánskej univerzity vo Filadelfii, na výskume spoznal svoju budúcu manželku Catherine
- Bol povýšený do šľachtického stavu (sir)
- 1935-1937 kopal na lokalite Tell Achana (Alalakh v Sýrii)
- Bol workoholik

U 1487

56

The Playwright and
Beverly Sackler-Wing
Ancient Mesopotamia
From village to empire

Between 3500 and 3000 BCE, the first cities were founded in the region of Mesopotamia. What began as small villages grew into large, complex societies. The invention of writing and the development of the wheel were among the many innovations that transformed Mesopotamia into a cradle of civilization.

These artifacts provide insight into the daily lives and beliefs of the people who lived in Mesopotamia. They are a testament to the ingenuity and creativity of one of the world's earliest civilizations.

1587

Woolleyho inovácie

- Žiadne tunelovanie! (hurá)
- Systematický veľkoplošný odkryv
- Veľmi svedomité zameriavanie, nivelovanie (trojrozmerná, nielen dvojrozmerná sústava)
- Veľmi pozorný stratigrafický postup podľa prirodzených vrstiev (bol k tomu prinútený kvôli neuveriteľne komplikovanej stratigrafii Uru)
- Skvelá úroveň konzervácie nálezov (použitie gázy a zálivu zvlášť krehkých nálezov do sadry, vyzdvihovanie celkov in situ a ich transport do laboratória)
- Ako jeden z prvých archeológov si uvedomoval dôležitosť dovtedy podceňovaných nálezov – keramiky: zostavil typológiu nádob, podľa toho keramiku klasifikoval
- Do svojej expedície zaradil aj epigrafika
- Prihliadal k výsledkom iných vedných odborov – napr. antropológie, zoológie, chemické analýzy, metalografia)
- Dokonale ovládal umenie POPULARIZÁCIE – chodil na prednáškové turné, písal
- Povýšil archeológiu na samostatnú historickú vedu disponujúcu vlastnými výskumnými a interpretačnými metódami

„Naším cieľom bolo študovať
históriu, nie naplniť
múzejné vitríny rozličnými
kuriozitami.“

Max Mallowan

- 1904-1978
- Študoval na Oxforde (klasickú filológiu)
- Začínal ako asistent Woolleyho na výskume v Ure (do r. 1932)
- Manžel Agathy Christie
- 1927-1932 pracoval pod vedením Campbell Thompsona v Ninive a nechal tam vyhlíbiť „povestnú“ stratigrafickú sondu hlbokú 20 m, čím Thompsona dosť vydesil, ale dostal sa na sterilné podložie a dosť obohatil archeológiu PRAVEKEJ a RANE HISTORICKEJ severnej Mezopotámie (dodnes z týchto poznatkov vychádzame)
- V tridsiatych rokoch kopal v Iraku a Sýrii
- Kopal haláfske a obejdske lokality: Tell Arpachiya, Chagar Bazar, Tell Brak

© Getty Images

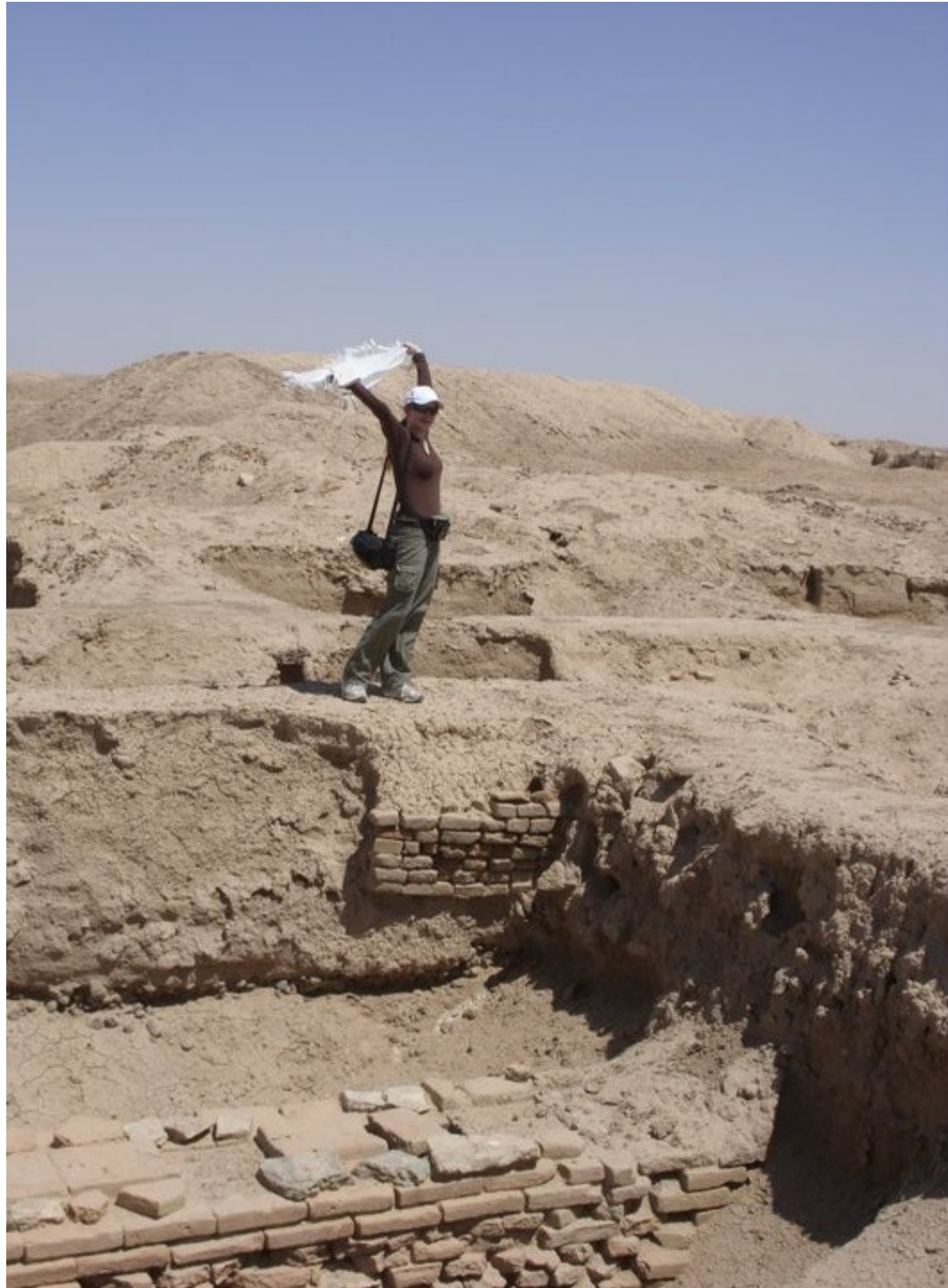
Stephen Herbert Langdon

- 1876-1937
- Prvýkrát rodák priamo z USA
- Neskôr získal britské občianstvo
- Po vojne zorganizoval archeologickú expedíciu oxfordskej univerzity a Fieldovho múzea v Chicagu do Kiše
- Zo začiatku mali dobrú a kvalitnú dokumentáciu, kvalita časom upadala
- Hlavnú pozornosť venovali nápisom a ikonografii (napr. pečatiam), mali iba dosť približnú typológiu keramiky, nálezy dokumentovali iba podľa sondy a hĺbky, na výskume mali antropológa na kostrové pozostatky
- Kopal i na lokalite Djemdet Nasr

André Parrot

- 1901-1980
- Bol luteránskym pastorom, pobýval v Jeruzaleme na dominikánskej Ecole biblique, počas tejto doby sa účastnil výskumov v sýrskom Neirabe, Baalbeku a Byble, potom na lokalite Telló
- 1933 sa presunul do Larsy a v tomto roku sa mu podaril objav starovekého mesta Mari na strednom Eufrate (viedol tu výskum od r. 1951-1974)
- Pracoval v Louvri ako konzervátor a neskôr riaditeľ múzea
- Výskumy viedol pozorne a na svoju dobu zodpovedne, robil veľkoplošné odkryvy, zachytával stratigrafické údaje, dokumentoval, robil aj stratigrafické sondáže
- Na niektorých miestach dosahovali zachované výšky stien paláca v Mari úctyhodné 4 metre
- Podarilo sa mu odkryť aj staršie fáze osídlenia mesta

Ďalšie národnosti

- Taliansko
 - **Giuseppe Furlani**: kopal Kasr Šemámok (staroveké Kilizu v irackom Kurdistane)
- USA
 - **Edward Chiera**: vedúci BASOR, lokalita Nuzi pri Kirkúku a Chorsabad; **Ephraim Avigdor Speiser**: zaujímal sa o Churritov, kopal lokalitu Tepe Gawra (Churriti tam síce neboli, zato našiel haláfske, obejdské a urucké vrstvy)

Ženy v predovýchodnej archeológii

Gertrude Bell

- 1868-1926
- Narodila sa v bohatej rodine, študovala na Oxforde (Lady Margaret Hall) históriu
- Jej strýko bol veľvyslancom v Teheráne – šla za ním a Orient jej učaroval
- 1899 navštívila Jeruzalem a 1909 vykonala cestu z Aleppa podľž Eufratu do Bagdadu a po Tigride naspäť do Diyarbakiru a Konye: túto cestu zhrnula v knihe Amurath to Amurath
- 1915 sa stala členkou Arab Bureau – rozviedkového a konšpiračného centra protiosmanských aktivít v Káhire, neskôr sa stala orientálnou tajomníčkou britského Vysokého komisára pre Irak

- 1921 sa stala čestnou riaditeľkou Generálneho riaditeľstva starožitností a založila dodnes existujúce Iracké múzeum
- Vďaka jej úsiliu prijal iracký parlament pamiatkový zákon
- Nikdy sa nevydala a nemala deti
- Plynule hovorila arabsky a perzsky
- Mala blízke a priateľské vzťahy s arabskými kmeňmi
- Bola svedkyňou arménskej genocídy, o ktorej podala správu
- Jeden britský diplomat o nej napísal: "conceited, gushing, flat-chested, man-woman, globe-trotting, rumpwagging, blethering ass"

Dorothy Garrod

- 1892-1968
- Prvá žena, ktorá zastávala post na Oxbridge
- Disney Professor of Archaeology na Cambridge – prvá žena-profesorka na tejto univerzite
- Venovala sa výskumu paleolitu
- Hora Carmel v Palestíne: natufián, lokality: Tabun, El Wad, Es Skhul, Shuqbah, jaskyňa Kebara
- Na vykopávkach pracovala takmer výhradne so ženskými pracovníčkami z miestnych dedín

Pitt Rivers

Kathleen Kenyon

- 1906-1978
- Kopala na lokalite Tell es-Sultan (Jericho, od roku 1951) – neolit, raná doba bronzová, veľmi dobrá stratigrafia podľa keramiky, vďaka jej výskumu sa Jericho začalo považovať za najstaršie mesto sveta
- Wheeler-Kenyon method: metóda výskumu – výkopy v sériách štvorcov (trenches) s kontrolnými blokmi ponechanými medzi nimi (bulks)
- Jedna z najvplyvnejších archeológov 20. storočia
- Stala sa riaditeľkou St. Hugh's college na Oxforde
- Členka BSAJ (British School of Archaeology in Jerusalem)

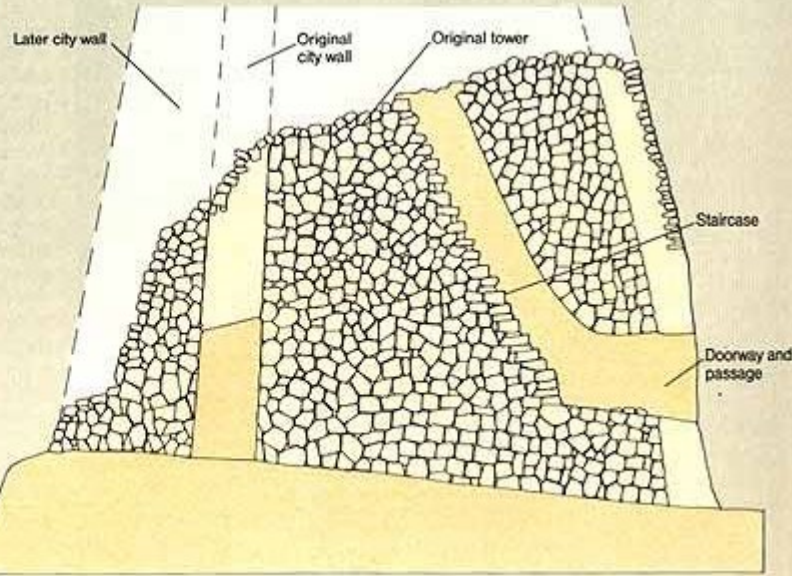
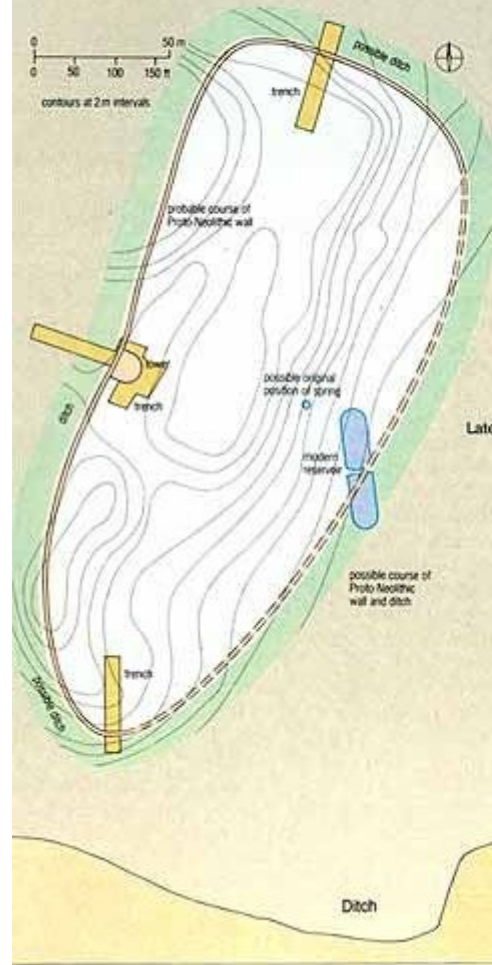
T0103		T0203		T0303		T0403	
T0102		關鍵柱 T0202		T0302		T0402	
隔梁							
探方 T0101	隔梁	T0201		T0301		T0401	

ceramic Neolithic period did
her sites become as large or as
complex.

Pottery Neolithic B) periods and throughout the Bronze Age.

Right and below One of the more
remarkable features of Proto-
Neolithic Jericho is the stone
tower attached to the inside of
the city wall. The tower is 10 m
in diameter and still survives to
a height of more than 8 m.
A doorway 1.7 m high on its
eastern side leads inside to a
staircase of 22 steps, each made
out of a single block of stone.
The city wall was repaired and
rebuilt several times and a ditch
8 m wide and more than 2 m
deep was cut into the rock
outside the wall. The purpose
that the tower served is still a
matter of debate.

- <https://womenshistorymonth.wordpress.com/resources/women-and-series/women-and-the-sciences/women-and-archaeology/>

Ďakujem za pozornosť 😊

